

Kuvailulehti

Julkaisija	Saaristomeren tutkimuslaitos Turun yliopiston ympäristöntutkimuskeskus
Tekijät	Tuula Kohonen, Petri Vahteri, Ulla Helminen, Mari Sihvonen, Ilppo Vuorinen
Julkaisun nimi	Loppuraportti tutkimushankkeesta (KOR) Kalojen lisääntymisalueet Saaristomerellä
Julkaisun myynti/ jakaja	Julkaisu on saatavissa internet-osoitteessa: http://www.utu.fi/erill/saarmeri/publications
Tiivistelmä	<p>Saaristomerellä tehdyssä tutkimuksessa paikannettiin yksi merikutuisen siian kutualue, useita kuhan, kampelan ja ahvenen kutualueita sekä muutamia kolmipiikin lisääntymisalueita. Kalojen lisääntymisalueiden tilaa tutkittiin kasvillisuuden pitkäaikaislinjojen, geologisten ja hydrografisten mittausten sekä ilmakuvien avulla. Viideltä rantavyöhykkeeltä tutkittiin lisäksi pohjasedimenttiin eri tavoin sitoutuneiden fosforifraktioiden pitoisuuksia.</p> <p>Sedimenttitutkimusten mukaan tutkittujen kutualueiden tila oli hyvä. Pohjalle ei ollut kertynyt happea kuluttavaa orgaanista ainesta ja veteen liunneen hapen määrä oli pohjan lähelläkin yleensä yli 8 mg/l. Tutkituilla kalojen lisääntymisalueilla ei ole sisäisen fosforikuormituksen vaaraa edes happiolojen huonontuessa, sillä tutkittujen litoraalivyöhykkeiden karkearakeisessa pohjasedimentissä oli vain vähän herkästi liukenevaa fosforia.</p> <p>Saaristomerta rehevöittävä ravinnekuormitus näkyy kasvillisuuden pitkäaikais-seurantalinjoilla vedenalaisen kasvillisuuden määrän ja laadun muutoksina. Neljältä tutkituista 11 kasvillisuuslinjasta rakkolevävyöhyke on hävinnyt kartoitusvälillä 1993-2002 kokonaan. Yksivuotisten kasvien määrä monivuotisiin verrattuna on viime vuosina noussut. Tämän projektin aikana, vuosien 2001 ja 2002 välillä, kasvillisuudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.</p> <p>Yksi suurimmista kalojen lisääntymisalueita uhkaavista riskitekijöistä on ranta- ja pohjaeroosio, joka muuttaa habitaattien tilaa laivavyöhylien läheisyydessä. Habitaattimuutoksia tapahtuu myös alueilla, jonne erodoituneet massat kertyvät. Eri vuosina kuvattujen ortoilmakuvien avulla seurattiin rantaeroosion kehitystä Naantaliin ja Turkuun johtavan laivavyöhylien vaikutuspiirissä Innamon alueella. Suurin muutos havaittiin Kolkan saaren koillisosassa, jossa rantaa oli huuhtoutunut mereen yli 15 metrin matkalta vuosien 1995 ja 2001 välillä.</p> <p>Raportissa on esitetty kunnostus- ja suojeluehdotuksia mm. eroosion pysäyttämiseksi ja kasvillisuusmuutosten hallitsemiseksi.</p>
Asiasanat	kalat, kutualue, lisääntymisalue, sedimentti, vesikasvillisuus, ilmakuvat, eroosio, fosforijakeiden pitoisuudet, virtausmittaukset, ympäristön tila, Saaristomeri
Julkaisusarjan nimi ja numero	SEILI Archipelago Research Institute Publications 2
Projektihankkeen nimi ja projektinumero	Kalojen lisääntymisalueet Saaristomerellä Hanke nro 134125; EU:n KOR-hankkeiden ryhmä: pilottihankkeet ja tutkimukset
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Varsinais-Suomen TE-keskus, Kalatalousyksikkö
ISSN	1456-4548
ISBN	951-29-2699-7
Julkaisuvuosi	2004
Sivuja/ liitesivuja	109/ 31